

Popotnik.

List za šolo in dom.

Izdajatelj in vrednik

Miha Nerat,

nadučitelj.

IV. tečaj 1883.

V Mariboru.

Založil in tiskal J. Leon.

VII 9 36.526 cl

2 25. VII. 1946 / 3396

Kazalo.

I. Vzgoja in pouk.

A. Pedagogično-didaktične razprave.

Dogovinoslovje v ljudski šoli . . .	145, 162
Dišni pretresi ali afekti . . .	289
Javna morala in šola . . .	321, 337
Imenitnost šolskih vrtov v etičnem oziru 5, 21	
Harmonična vzgoja otrok	113
Kako je vaditi deco v bogljivosti pri domači odgoji?	307
Nabožna (verska) vzgoja	241
Nekaj aforizem učiteljem v prevdarek 197, 210, 230, 246, 258, 290	
O računstvu	339, 361, 372
O veselosti mladine doma in v šoli 115, 131	
O zgodovinski sliki	18
Prirodoslovje v ljudski in meščanski šoli	161, 181, 243, 323, 341, 357, 375
Spomin	35, 53
Spoznavaj življenje!	305
Strasti	273
Vzgoja zanemarjene mladine	65
Vzgojno delovanje države	194
Za koliko podpira šolska ustrahovalnost ali disciplina podučevanje neposredno	129, 148
Zavist	326
Značaj učitelja z ozirom na njegov poklic in njegovo socijalno stanje 353, 370	

B. Učni poskusi:

a) iz nazornega oziroma realnega pouka:	
Bakrenasti kresič	87
Cerkev	37
Domači golob	247
Globanja	310
Kocka	9, 26, 55
Prvi pouk po anal. sintet. učbi 23, 71, 136, 185, 259, 297	
Tlakomer	211
Vrtni polž	150
Zemljepisje	41, 104
b) Metod. obravnava berilnih spisov iz	
37 Lakomni pes	40
Začetnice { 60 Bučelica in golobček	102
štev: { 91 Najbolje vince za otroke 168	
12 Varičnost	120
II. Berila { 35 Najzlahtnejše dišave	8
štev: { 101 Smreka	84
34 Zdihljeji slepega	379
III. Berila štev. 46 Ubežni kralj	345

II. Razni spisi

Avancement ljudsk. učiteljev	294
Beseda slovenskim učiteljem	2

Buča ali tikva	233
Čutila in kako naj se gojijo 33 50, 66, 82, 100, 118, 133	
Feljton	155, 265
Gesla Habsburških cesarjev	199
Iz botanične pušice 123, 138, 169, 200, 281	
Kaj meni nek' šolski nadzornik o šolskih vrtil	166
Kako je cepiti z ošesom	214, 232
Kulturno zgodovinska razstava v Gradcu	313, 328
Letošnje zborovanje štajerske učiteljske zaveze	274
Nekaj o našem pravopisu	292
Novo kratice za količine metrične mere in vage	187
O učiteljevem delovanju zunaj šole	17
Pismo uredniku "Popotnika"	97
Poziv!	49
Razmišljanje o slovenskem pravopisu 355	
Rodoljubi!	1
Štajerski pouk v ljudski šoli	57, 68
Štajerski učit. zbor v Mariboru	257
Vabilo na naročbo	369

III. Pesni.

O novem letu 1883	1
O Njega Veličanstvu cesarja Franca Josipa I. slavnemu prihodu v Maribor 9. jul. 1883	193
O priliki šestoletnice združenja Štajerske z Avstrijo	81
Popotniku	11

IV. Postave in ukazi.

Postava od 2. maja 1883 s katero se nektera določila posave dne 14. maja 1869 izpreminjajo	177
Ukaz ministerstva za nk in bogočastje od 8. junija 1883, da se izpelje postava od 2. maja	210, 225

V. Slovstvo.

Čebularjeva fizika	47
Čestitarka	14
Dejanje Habsburžanov v Kranjskej	207
Drugo letno poročilo mešč. šole na Krškem 278	
Der praktische Obstzflchter	124
Die Hummeln Steiermarks	236
Encyklopädisches Handbuch der Erziehungskunde	14
Geometrija za nižje gimnazije	62
Habsburški rod	175
Knjige družbe sv. Mohora	329
Književna zgodovina Slov. Štajerja	156
Kres	28, 106

Ljubljanski zvon	27
Narodna biblioteka	73, 95, 127
Obstbaulehre	72
Orgelbuch v Vogl	28, 127
Praktična Metodika	47, 59, 139
Praprotnikov Abecednik	71
Senekovičeva fizika	191, 216, 235, 249, 261, 275
Slovenska mati	14
Trst in okolica	47
Ueber Bana's Parvatiparinayanaraka	376
Vrtec	28, 106
Zemljepis za II. in III. razred	254

VI. Narodno blago.

Cerkev sv. Bolfanka na Pohorju	171
Črno jezero na Planinki	153
Daj psu kruha in mački mleka	237
Gradišče pri Gornjemgradu	218
Od kod so gobe	314
Pasterka	140
Pogreznjen trg	349
Postanek cerkve sv. Duha nad Lučami	331
Povodni mož	106
Pravljica o cerkvi D. M. v puščavi	73
" o sv. Radegunde	91
" o slovenske Kalvariji	202
" o Zlemberskem gradu	299
Pravljica o Ptujске gori	43
Ribniško jezero na Pohorju	282
Steklena gora	90
Turški zid pri Rušah	124
Vite v Taužičevih pečeh	251

VII. Dopisi.

Iz Brežic	13, 315
" Celja	12, 95, 267, 364
" celjske okolice	190
" Črešnovca	190, 220, 237, 382
" Dravskega polja	12
" Dunaja	349
" Gornjegrada	285
" Konjic	44, 141, 204, 351
" Kostivnice	219
" Kremberga	237
" laškega okraja	109
" Lembaha	93, 125, 187, 366
" Ljubljane	74, 142, 334
" Ljutomera 13, 75, 173, 206, 253, 332, 364	
" Maribora II, 61, 92, 126, 202, 203, 252, 283	
" mariborskega okraja	45
" Ormoža	205
" okraja Sl. Bistrice	44, 75
" Pilštanja	143, 204, 268
" Podravja	61
" Ptuja	30, 61
" rogaškega okraja	13, 284
" Rogateca	94, 219
" Rusije	300
" sevnškega okraja	316
" Slivnice pri Mariboru	350
" št. Jurja ob j. ž.	190
" Vojnika	29, 45, 75, 107, 142, 206
" vranskega okraja	173
" Vurberga	76, 92, 172, 301, 365
Izpod Pohorja	28, 333
Od Save	222
" Velike nedelje	95

Šenožeče na Notranjskem	189
Šmarije pri Jelšah	109, 156, 220
Št. Lorenc na k. ž.	30
Sv. Ana v slov. goricaх	220
Sv. Križ na murskem polju	126
Z Zidanega mosta	231

VIII. Šolske novice.

Aktivirane šole	366
Frenkvenčija: na celjske in mariborske	
gimnaziji	336, 303
na graškem vseučilišč	352
" ljublanskega in mariborskega učiteljskega	335, 303
" srednjih šol v preteklem šolskem letu	352
" ljudskih šol v pruskej državi	47
Glavne šolske počitnice	95
Iz seje c. k. dež. šolsk. sveta štajerskega	14, 31
Izvršbena naredba k novi šolski postavi	191
Koliko troši Dunaj za šole	47
Komisija za šolske postave v gospod. zbornici	31
Ljudsko šolstvo: v Gradu	174
na Štajerskem	143
Matura na učit. pripravn. v Ljubljani	207
Nova učit. vadnica v Ljubljani	207
Novela k šolski postavi	62, 143
Nove šolske knjige	158, 367
Novi šematizem štaj. ljudsk. šol	47
Novi šolski zakon v Srbiji	47
Obširna statistika avstrijskega šolstva	46
Okrajni šolski nadzorniki v Dalmaciji	79
Otrožji šolski vrt	367
Podpora za obrtnijske šole	158
Preskušnje učit. sposobnosti	79, 95, 336
Službeno premeščenje zač. učiteljev	15
Šola za služničad v Lvovu	31
Šolska deca v Prusiji	303
Šolska razstava v Rio de Janeiro	127
Šolske knjige za uboge učence	158
Šolski Stroški na Kranjskem	174
Šolstvo na Francoskem	15
" na Pruskem	240
" v avstrijskej Šleziji	79
" v bulgarskej Rumeliji	367
" v Rumunskej	287
Statistika švicarskega šolstva	304
Stroški za šolske stavbe na Štajerskem	312
Turgenjev-ova meščanska šola	319
Učit. uradna konferenca	222
V Ljubljanskih šolah slovenski poučni jezik	254
Zavod za zanemarjene učence	31

IX. Razne stvari.

Arlski prerov	352
Barande Joachim	319, 335
Časnikarstvo na Avstrijskem	175
Cesarjevi dari 62, 79, 95, 111, 143, 191, 253, 271, 286, 303, 318, 335, 352, 382	
Čehi v Ameriki	336
Cesarjevič Rudolfova najnovejša knjiga 318	
" Rudolfovo sadjerejsko društvo 174	

Česko moravaski učiteljski zbor	278
Četerto berilo	254
Cigale minist. tajuik	79
Delegati	271
10letnica mariborsk. uč. društva	79
Divji mož	240
Družba sv. Mohora	158
Gora Etna v Siciliji	159
Hašnik Josip †	79
Heindl Joh. B. †	79
Herman Mihael †	382
Hriberšek Ant. †	304
Javne knjižnice	335
Imenik Matice Slov. za leto 1882	47
Imenovanja 79, 143,	222
Indijanci v severni Ameriki	175
Jour fix marš	127
Iz lastne moči	143
Iznajdenik strelordova — Avstrijanec	240
Južnoštajerski koledar	319
Kako se ovira razširjenje okužnih bolezní	159
Katalog c. k. zaloge šolskih knjig	222
Kdo je smodnik iznajšel	174
Kitajci prvi prebivalci v Ameriki	47
Kmetijsko nađajjevalni tečaj za učitelje	174
Kočevar dr. Štefan †	62
Koliko je brzjava napeljanega	318
Koliko je v Avstriji učitelje	158
Kratkočasnica 15,	95
Kuhar Bl. unesrečil	207
Kulturno zgodovinska razstava v Gradu	223
Leon Janez †	62
Lep čin	174
Mikložičeva svečanost	223
Najhujše službe	336
Najstarejši prerov v Alpah	191
Največa tiskarna	271
Največje orglje	319
Najvišji železni most	175
Napredek vede	254
Napredovalni tečaj	223
Naučni minister Conrad	207
Netolizka, prof. Eug.	303
Novo sredstvo zoper trtno uš	240
Novo učiteljsko društvo	381
Novo zdravilo za steklino	191
Odlikovanja 111, 174, 271,	286
O šolskih kaznih	191
Pesnikovo odlikovanje	79
Petletne doklade stalnih podučiteljev	239
25letna občna skupščina nemških učiteljev	31
50letnica pedagog. društva v Dreždauch	79
Pisalni in risalni zvezki slovenski	63
Pisateljska plodovitost	318
Plača za gospod kateheta	14
Poboljšnica za otroko	159
Podpiralna zaloga slov. vseučiliščnikov v Gradu	62
Podpora za obnemogle učiteljice ročnih del 239,	254
Podučiteljev ni več na Kranjskem	319
Pomlad se bliža	63
Posel učiteljev	303
Posnemanja vredno	79
Postava zoper slabe romane	208
Poštne hranilnice 31, 223,	349
Požar v šoli	319
Poziv	255
Praproinikova 25letnica	62

Pravo domoljubje	303
Prebivalstvo cele zemlje 15,	159
Prebivalstvo v Avstriji	254
" v Egiptu	240
" na Francoskem	31
" v Parizu	175
" v Španskej	271
" v zedinjenih državah	318
Predavanja na korist narodni šoli	80
Prettenhoferjevi zvezki	325
Promocija	382
Prošnja	160
Razglas	242
Rimski cesar Hadrijan	207
Sadjereja na Českem	31
Salomonova sodba	303
Sernee Alois †	240
Skladbe A. A. Lebana 47, 111,	318
Skupni sprehodi učiteljev z učenci	159
Slovenska Matica	158
Slovenske pesni	319
Slov. učit. društvo v Ljubljani	159
Šolar Ivan †	62
Šolska Matica česka	47
Šolski prijatelj	111
Statistično	207
Svečanost 600letnice	158
Tisočletna stenska pritika	15
Todla zima	15
Učit. društ. za šmarijski in rogački okraj	15
Učiteljske skupščine	223
Učiteljski zabavni večeri 63,	95
Valenko Jakob †	15
Varujte ptice!	240
Velikanska goha	175
Veteranska koračnica	47
Vojna in šola	159
Vseučilišča v Cislitvaniji	191
Wagner Rih. †	62
Za Slomšekovo nagrado	127
Zaveza štajerskih učiteljev	254
Žalostna ilustracija vrednosti učit. delo- vanja	336
Ženski profesorji	208
Zvesti pes	240

X. Životopisi.

Drozg Josip	239
Koeman Janez	110
Kostanješek Anton	238
Macun Ivan	351
Sernee Alojzij	269
Šolar Ivan	77
Žižek Venceslav	382

Premembe pri učiteljstvu 16, 64, 96, 112, 144, 175, 223, 255, 320, 367, 383

Listnica 16, 32, 48, 64, 80, 96, 112, 144, 192, 320, 368, 383

Javne zahvale 16, 175, 254, 271, 288

Inserati in priloge 32, 48, 64, 80, 112, 128, 160, 176, 208, 224, 271, 272, 288, 304, 320, 384

Poprava 144, 304

Muzikalna priloga pri štev. 8.

Naši letošnji sotrudniki.

Ahasverus, dr. v Budimpešti,
Brezovnik Anton, učitelj v Vojniku,
Cizelj Jože, učitelj v Lembahu,
Cvahte Simon, učitelj v Konjicah,
Dernjač Tom., nadučitelj v Sevnici,
Fistravec Jože, učitelj v Mariboru,
Freuensfeld Jože, učitelj v Ljutomeru,
Gabršek Franjo, učitelj v Zidanmostu,
Godomerski T. v št. Jurju ob j. ž.
Gradišnik Armin, učitelj v Senožečah,
Hauptman Franjo, c. k. profesor v Gradcu,
Ipavc Gustav, dr. zdravnik v št. Jurju ob j. ž.,
Jamšek Franc, nadučitelj v Reichenburgu,
Jare Valentin, učitelj v št. Jurju ob j. ž.,
Karba Ivan, učitelj pri sv. Križu na m. p.,
Kele Ivan, učitelj pri sv. Ani v sl. gor.
Klemenčič Ivan, učitelj v Ločah,
Kokot Miha, učitelj v Celju,
Kolarič Mat. učitelj v Vurbergu,
Kunšič Ivan, učitelj v Sevnici,
Koprivnik Ivan, c. k. vadniški učitelj v Mariboru,
Kryl Ivan, realni učitelj v Ljutomeru,
Lapajne Ivan, ravnatelj mešč. šoli v Krškem,
Lopan Jakob, nadučitelj v Celju
Lashaher Jože, učitelj v Črešnoveci.
Lavtar Luka, c. k. profesor v Mariboru,
Majeen Feliks, učitelj v Brezulah,
Majeen Gabriel, učitelj v Mariboru,
Majciger Janez, c. k. gimn. profesor v Mariboru,
Miklavc Peter, v Mariboru,
Nerat Miha, naduč. in vredn. „Popotn.“ v Mariboru,
Pajak Jože, dr. c. k. gimn. profesor v Mariboru,
Pavlič Nejc, učitelj pri št. Jurju pod Tabrom,
Pestevšek Karol, učitelj v Slivnici pri Mariboru,
Pintar Jože, učitelj v Sromljah,
Pleteršnik Maks, gimn. profesor v Ljubljani,
Porekar Anton, učitelj v Ptuju,
Praprotnik France, nadučitelj v Puščavi,
Sabati J., učitelj v Hočah,
Stanko Marin, učitelj v Brežicah,
Strelec Janez, učitelj v Markoveah,
Šalamun Simon, učitelj v Halozah,
Šetinec Franc, učitelj na Ponkvi,
Šket Andrej, učitelj v Pilštanju,
Šorn Franc, nadučitelj pri sv. Jurju pod Tabrom,
Špende Mat., učitelj v Gornjemgradu,
Tominc Blaž, učitelj v št. Ilu pri Mariboru,
Tribnik Jože, nadučitelj v Slivnici pri Mariboru.
Vrečko France, nadučitelj v št. Ilu poleg Mislinja.
Žolgar Miha, c. k. gimn. profesor v Celju.

Trilogija k. k. stev. "Sipotrniku"

Slovesni zbir

o priliki šeststoletnice ustanitveja

Krajske in Avstrije.

Vglasbil dr. Gust. Travec.
(Besede glej str. 81 let. "Pop.")

Opomba. Sesem naj se poje, enoglasno ter se spremlja z glasovajem ali harmonijem.

Andante.

To je se unisono.

Glej ga do vi prave se li nam presinjajo srce,

Slavni dan po vsej deželi prarovan slovesno je

Šest sto let že modro vodi Habsburški nas blagi rod

Srečni Avstri je narodi Vsi ga slavi jo povsod

Vid sili, si namih ko dnevi nadlog Karo de v revi
Modrin umikov nje go, vih o. bläst Slavno je širi

ti le vltrog Dobri umiljeni o. ac Še le
Avstri je edst Da je možoena po stala ljudster

videl ikh sto ce: Rudolf Habsburški pra vi čen spornic
zvestih na brala; Hija Habsburška rda j trana stoji

poco ritard.
grave
Rjudstven rda j bil je vladarja i bran. p
Rudolfa vedno se duh jo krepi. Rudol fa vedno se

dando *Tempo I mo*
dar ja i bran. V. S. In ce vneta nam vradosti, danosa
duh jo krepi.

se v nebo. Blago slo va prosi, sreče za vsa hiša Habs bur

Bogo-hrani domovini Mile ga ce sarja rod. lvi vgu

preiskre- ni. Como zvesti mu povsod mu povs